

Från pressombudsman till kommunikationsdirektör - utveckling 1950-2010

1950 23 pressombudsmän bildar föreningen Sveriges Pressombudsmän. De flesta har journalistisk bakgrund.

1953 Institutet för Högre Reklamutbildning, IHR, startar i Stockholm. Information som ett särskilt yrke utvecklades för att bemöta det som många kallade »propaganda«.

1956 Svenska PR-Byrån bildas av Lars Bunge-Meyer, det äldsta PR-konsultföretaget i Sverige som fortfarande är verksam, idag som Gullers Grupp.

1950-talet

1945-1972 Rekordåren. Sverige klarade sig undan andra världskriget och hade en produktionsapparat som gick för högtryck. Den klassiska tunga verkstadsindustrin blomstrade och bruksandan präglade många lokala orter. Arbetsplatsen var som en enda, stor familj och informationsflödet ofta informellt och hierarkiskt.

1946-1969 Tage Erlander (S) är statsminister. Under hans ovanligt långa regeringstid genomförs flera sociala reformer som präglar Sverige för lång tid framöver.



1956 Regelbundna tv-sändningar startar.

Sveriges utveckling 1950-2010

1960 Den första PR-kursen arrangeras på Institutet för Vidareutbildning av Akademiker (IVAK), med Göran Sjöberg som en av lärarna. Sveriges Pressombudsmän byter namn till Sveriges Public Relations Förening, SPR. Föreningen hade cirka 100 medlemmar och hade formen av en mindre klubb. Yrkesutövarna börjar oftare kallas press- och PR-ansvariga.

1967 Inom Wallenbergfären bildas den så kallade SK-gruppen, ett nätverk av informations- och PR-ansvariga. Gruppen får stor betydelse för koncernens kommunikation och existerar än idag.

1968 De enskilda PR-konsulterna börjar dyka upp med bland andra Hans Ingvar Hanson, Jerry Bergström och Göran Sjöberg i täten.

1968 Olof Palme håller det första talet från ett lastbilsflak i Almedalen i Visby. Händelsen utgör grunden för den nuvarande politiska Almedalsveckan.



1969 Hans Ingvar Hansons bok »Istället för PR« kommer ut, den första svenska moderna facklitteraturen i ämnet.

1960-talet

1962 Tage Erlander drar en rolig historia i tv-programmet Hylands Hörna och blir landsfader.



1967 Sverige går över till högertrafik. Omläggningen föregås av massiva statliga informationskampanjer.



1968 Båstadskravallerna och Kärhusockupationen skakar om Sverige. En ny generation ungdomar och studenter kräver information och ställningstagande på ett sätt som aldrig skett förr.

1971 Miljörörelsen tar fart. Så kallade gräsrotskampanjer väcker uppmärksamhet. BT-Kemis verksamhet som föranlett vattenföreningar i Teckomatorp blev den första stora miljöskandalen.

1971-1993 PG Gyllenhammar är Volvos starke man och Sveriges populäraste person med otaliga medieutspel. Hans sätt att leda Volvo och att utnyttja media för olika budskap väckte uppmärksamhet.

1973 IB-affären avslöjas. Journalisterna Jan Guillou och Peter Bratt skrev mediahistoria genom sina avslöjanden och den politiska apparaten i Sverige skakades om ordentligt.



1974 Sverige inför formellt parlamentarism i riksdagen.

1976 Lagen om medbestämmande i arbetslivet (MBL) träder i kraft och får stora konsekvenser för informationsfunktionen. Ungefär samtidigt går Sverige från industrisamhälle till informationsamhälle.

1980 Intressentmodellen, med samhälle, finansiärer, medarbetare och marknad som intressenter, lanseras av Helge Jonsson. Modellen blev ett hjälpmedel för informatörernas definition av relevanta målgrupper.



1982 Mail som kommunikationskanal börjar etableras. SPR:s kansli får sin första dator.

1983 Internationella PR-byråer börjar etablera sig i Sverige. Först på plan var Burson-Marsteller.

1985 Medie- och kommunikationsvetenskaperna får sitt genombrott i universitets- och högskolevärlden i Sverige.

Från mitten av 1980-talet kan man se tydliga tecken på en högre grad av kommunikationsmedvetenhet hos offentliga institutioner. Etikfrågor börjar diskuteras i samhällsdebatten och på ledningsnivå. Informationsbruset tilltar.

1970 Hans Ingvar Hansons PR-byrå Relationskonsult och Peje Emilssons blivande Kreab grundas.



1977 Det börjar bli vanligt att informationschefen sitter i ledningsgruppen.

1970-talet

1980-talet

1980 Sverige folkomröstas om kärnkraft. Återigen bekräftas att Sverige, i en internationell jämförelse, ofta visar mycket högt valdeltagande.



1982 Svenska företags huvudkontor börjar flytta utomlands. Samtidigt ökar det internationella ägandet på grund av en förändring i lagstiftningen som tillåter utländska företag att äga svenska företag.

1985 Den svenska kreditmarknaden avregleras, så att bankerna kan låna ut obegränsat med pengar. Anses vara en av orsakerna till krisen i början på 1990-talet.

1986 Statsminister Olof Palme mördas. Utomlands sägs att Sverige genom dådet »blev av med sin politiska oskuld«.



1987 Percy Barnevik fusionerar Asea med Brown Boveri. Fusioner mellan gränser och branscher blir på modet.

1990 PR-byråernas branschorganisation PRECIS startar.

1991 SPR byter namn till Sveriges Informationsförening och får sin första generalsekreterare, Bo Wickman.

1992 SOFI, Sveriges Offentliga Informatörer, går samman med Informationsföreningen.

1993 De första intranäten börjar dyka upp i företag och organisationer.

1994 Kriskommunikation är ordet på allas läppar när M/S Estonia förliser och redet ett par dagar senare publicerar en annons där de informerar aktieägarna om att dessa inte kommer att drabbas av det ekonomiska bakslaget.



1995 Företagshemsidor börjar dyka upp i större omfattning.

1998 Informationsföreningen startar Communications Executive Program tillsammans med Handels-högskolan i Stockholm.

Företagens sociala ansvar, Corporate Social Responsibility (CSR), börjar nämnas som en ny och viktig del i det långsiktiga PR- och varumärkesarbetet.

1999 PR-jippo blir ett populärt ord i svensk press efter den dåvarande regeringens misslyckade Sydafrikasatsning som ledde till PR-byrån Riktas fall.

1990-talet

1990 Sverige går in i lågkonjunktur med devalverad krona, hög arbetslöshet och hårda besparingar.

1995 Sverige röstar ja till EU-medlemskap.

1996 Årets julklapp är ett Internetmodem. Dåvarande kommunikationsministern Inez Uusman kommenterade utvecklingen av Internet. Ofta felaktigt citerad att ha sagt att »Internet är en fluga (...)
« där den åsyftade flugan var det planlösa surfande som var vanligt då internet var nytt. Detta citat är i själva verket en rubrik satt av en rubriksättare på Svenska Dagbladet, 12 maj 1996.

1998 Google grundas. Framtidsfabriken, Spray och Icon Medialab är exempel på tidstypiska och snabbväxande it-företag med tveksam lönsamhet. Jonas Birgersson och Johan Staël von Holstein blev branschens ikoner.



2000-talet

2000 IT-bubblan spricker. Uttrycket »burn rate« som anger hur fort man använder upp investerade medel blev ett skrytord: »snabbast vinner«.

2003 Utrikesminister Anna Lindh mördas.

2004 Facebook grundas.

2008 Fildelning, FRA och IPRED är heta samtalsämnen.

2009 Rättegången mot fildelare blir uppmärksammasad.

2010 En självmordsbombare slår till i centrala Stockholm. Ingen utom mannen själv dödas.



Vi reserverar oss för eventuella godtyckligheter och felaktigheter i urvalet. Tack till alla som bidragit med sin kunskap.

I REDAKTIONEN: Sveriges Informationsförening tillsammans med Göran Sachs.

FOTO: Claudio Bresciani, Tore Falk, Stig A Nilsson, Lars Nyberg, Sven-Erik Sjöberg och Olle Wester/SCANPIX samt Informationsföreningen.

www.informationsforeningen.se